

Aandoening

Borstkanker bij mannen (mammacarcinoom)

Borstkanker komt meestal bij vrouwen voor, maar ook mannen kunnen borstkanker krijgen.

Doordat mannen weinig borstklierweefsel hebben is een zwelling, zoals een tumor, vaak gemakkelijk te voelen. Borstkanker ontwikkelt zich bij mannen vrij snel. Daardoor kan de tumor op moment van ontdekken al in een gevorderd stadium zijn.

Kanker is een ingrijpende ziekte. Alles waar u mee te maken krijgt voor, tijdens of na de behandeling hebben we voor u verzameld op onze pagina 'Kanker' (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kanker>).

Per jaar krijgen in Nederland bijna 16.000 vrouwen en 100 mannen de ziekte. Bij mannen is de gemiddelde leeftijd 67 jaar als de diagnose wordt gesteld.

Soort borstkanker

Het ductale carcinoom – kanker uitgaande van de (melk) gangen – komt bij de man het meeste voor. Lobulair carcinoom- kanker uitgaande van de melkklieren- komt haast niet voor bij mannen omdat er in de normale mannelijke borst niet of nauwelijks melkklieren gevormd zijn. Ook andere vormen van borstkanker kunnen voorkomen.

Familiaire belasting

Mannen met een bepaalde genmutatie hebben een verhoogde kans op het krijgen van borstkanker. Dit geldt vooral voor het BRCA2-gen maar ook voor de ziekte van Cowden.

Verschijnselen

Borstkanker bij mannen komt meestal tot uiting als een pijnloze zwelling achter of vlak bij de tepelhof. Soms treedt dat op in combinatie met een ingetrokken tepel of bloedverlies uit de tepel.

Meer informatie? Kijk op Kanker.nl. (<https://www.kanker.nl/kankersoorten/borstkanker-mannen/wat-is/borstkanker-mannen>)

Onderzoeken

De onderzoeken zijn hetzelfde als bij vrouwen met mogelijk borstkanker.

De eerste stap is een bezoek aan de afdeling Radiologie. Op de afdeling Radiologie krijgt u één of meerdere borstonderzoeken. Vaak wordt eerst een mammografie en echografie gedaan. Hiermee kunnen op een snelle en betrouwbare manier afwijkingen in de borst worden herkend. Regelmatig is het nodig om een bepaald deel van de borst nog preciezer te onderzoeken. Er wordt dan een tomosynthese of biopsie gedaan. Soms is verder onderzoek nodig om de diagnose te kunnen stellen. Dit kan bijvoorbeeld een MRI of

een PET-scan zijn.

Röntgenonderzoek van de borsten (mammografie)

Op de beelden van de mammografie kunnen we kleine veranderingen in het weefsel zien. Soms ook als ze nog niet voelbaar zijn.

Vaak wordt de mammografie samen met aanvullend onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt bij mannen en vrouwen gedaan. Het onderzoek naar borstafwijkingen en de behandeling van borstafwijkingen is bij mannen bijna hetzelfde als bij vrouwen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen, is sommige informatie alleen voor vrouwen.

Heeft u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis? Dan is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook dit filmpje van de Borstkankervereniging over de mammografie:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/rontgenonderzoek-van-de-borsten-mammografie>

Echo-onderzoek van de borsten (echografie)

Met een echo van de borsten onderzoekt de radioloog of laborant uw borsten met geluidsgolven (echo).

De radioloog of laborant beweegt met een klein apparaat (transducer) over uw borsten. Het apparaat vangt de geluidsgolven op en zet deze om tot een beeld.

Het onderzoek en de behandeling van borstafwijkingen bij mannen is bijna helemaal hetzelfde als bij vrouwen. De informatie geldt voor vrouwen en voor mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie speciaal voor vrouwen.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens **1 dag vóór het onderzoek** goed door. Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over het echo-onderzoek van de borsten:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/echo-onderzoek-van-de-borsten-echografie>

Biopsie van de borst met een echo

Bij dit onderzoek wordt een biopt (stukje weefsel) uit de afwijking van de borst genomen, om de aard van deze afwijking te bepalen.

Heeft u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis? Dan is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is bijna helemaal hetzelfde als bij vrouwen. Deze informatie is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens **1 dag vóór het onderzoek** goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over echografie van de borst:

Biopsie van de borst met röntgenfoto's

Bij dit onderzoek wordt een biopt (stukje weefsel) uit de afwijking van de borst genomen, om de aard van deze afwijking te bepalen.

Als u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft, is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/biopsie-van-de-borst-met-rontgenfotos>

MRI-onderzoek van de borsten

Bij een MRI-onderzoek van de borsten brengt de radioloog uw borsten in beeld.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is vrijwel hetzelfde als bij vrouwen. De informatie in deze folder is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim van tevoren de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meerdere vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met afdeling Radiologie.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over MRI-onderzoek van de borsten:

Let op! In dit filmpje wordt verteld dat u nuchter moet zijn voor het onderzoek. Maar dit is in het JBZ niet nodig. U mag gewoon eten en drinken en uw medicijnen innemen voor het onderzoek.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/mri-onderzoek-van-de-borsten>

Biopsie van de borst met een MRI-scan

Bij een naaldbiopsie van de borst haalt de radioloog met een speciale naald een aantal kleine stukjes weefsel uit de afwijking in uw borst.

Met behulp van de MRI kunnen pezen, spieren, hersenweefsel, kraakbeen, tussenwervelschijven, organen of bloedvaten zichtbaar worden gemaakt.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim op tijd de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meerdere vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met de afdeling Radiologie.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/biopsie-van-de-borst-met-een-mri-scan>

Algemene informatie onderzoeken Nucleaire Geneeskunde (LNG-092)

Op de afdeling Nucleaire Geneeskunde worden onderzoeken uitgevoerd met behulp van radioactieve stoffen.

De patiënt krijgt een kleine hoeveelheid radioactieve stof toegediend. De stof kan worden toegediend via:

- een injectie in de arm in een bloedvat;
- een capsule die de patiënt moet doorslikken;
- of via een maaltijd.

Op de radioactieve stof kunt u niet allergisch reageren, de stof geeft geen bijwerkingen en u raakt de stof ook vanzelf weer kwijt. Met de radioactieve stof kan de werking van het lichaam en van de organen onderzocht worden. Hoe het lichaam of het orgaan werkt wordt afgebeeld of gemeten. Deze vorm van onderzoek wordt 'scintigrafie' genoemd en wordt gedaan met een gammacamera of een PET-scanner. Soms wordt er aanvullend een CT-scan gemaakt, dit is een onderzoek met röntgenstraling. Ook kan er onderzoek gedaan worden naar kanker en kan het effect van uw therapie in de gaten gehouden worden.

In deze video geven we kort uitleg over onze onderzoeken bij (een vermoeden van) kanker:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/algemene-informatie-onderzoeken-nucleaire-geneeskunde-lng-092>

Localisatieonderzoek van de borst (met behulp van radioactieve jodiumbron)

Bij een localisatie markeren we de precieze plaats van de afwijking in uw borst.

Om de plek van de afwijking te markeren plaatsen we een radioactieve jodiumbron. Meestal wordt één zo'n bron geplaatst, maar soms ook meerdere. De jodiumbron is van metaal en 4 millimeter groot. Het geeft een hele lage dosis straling af. Dit is niet gevaarlijk voor uzelf of uw omgeving.

De chirurg kan de jodiumbron tijdens de operatie opsporen (localiseren) met een speciaal apparaat, een detector. De afwijking wordt daarna samen met de jodiumbron uit uw borst verwijderd.

Het inbrengen van een jodiumbron in de borst kan om 2 redenen plaatsvinden:

- De tumor in de borst is niet voelbaar.
- Soms wordt voor de operatie chemotherapie gegeven. Mogelijk slinkt de tumor door deze behandeling zoveel, dat deze daarna niet meer voelbaar of zichtbaar is op een foto.

Het is ook mogelijk een jodiumbron in te brengen in een okselklier. Dit gebeurt als voor de start van de behandeling al kwaadaardige cellen zijn aangetoond in 1 of meer lymfklieren in de oksel. Hierbij wordt voor de operatie eerst chemotherapie gegeven. Wanneer u hiervoor in aanmerking komt bespreekt de chirurg dit met u.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging over de markering van de te behandelen plaats met een jodiumzaadje:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/localisatieonderzoek-van-de-borst-met-behulp-van-radioactieve-jodiumbron>

Behandelingen

Er zijn, zoals bij de vrouw, verschillende behandelingsmogelijkheden: een operatie, chemotherapie, radiotherapie (bestraling) en anti-hormoontherapie. De volgorde van de behandelstappen kan verschillen.

Borstamputatie

Een operatie voor borstkanker is lichamelijk gezien geen zware operatie. Ook mensen met een minder goede conditie kunnen de operatie veilig doorstaan.

Het kan zijn dat de behandeling in uw situatie wat afwijkt van de standaardbehandeling die hier beschreven wordt. Als dat het geval is, informeert uw arts u daarover.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstkanker en borstafwijkingen bij mannen is ongeveer hetzelfde als bij vrouwen. De meeste informatie in deze folder geldt voor vrouwen en mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie in deze folder specifiek voor vrouwen.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging Nederland over een borstampuatie operatie:

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/borstamputatie>

Chemotherapie

Als u kanker heeft, kunt u een behandeling krijgen met chemotherapie.

Dit is een behandeling met speciale medicijnen. Deze medicijnen heten cytostatica. Het doel van deze medicijnen is de deling van cellen te stoppen, vooral snelgroeiende cellen. Kankercellen delen zich meestal vaker en sneller. Deze cellen zijn daardoor gevoeliger voor cytostatica.

Podcast 'In behandeling'

Luister onze podcast 'In behandeling' voor meer informatie over chemotherapie. In de podcast krijgt u een rondleiding over de afdeling, vertelt een patiënt over zijn ervaringen en geven onze zorgverleners uitleg over het behandeltraject.

Luister de podcast 'In behandeling' (<https://app.springcast.fm/podcast/in-behandeling-kanker>)

Bekijk hier het filmpje over chemotherapie:

Indiveo video

Onder 'Lees meer' kunt u een filmpje over de combinatie van chemotherapie en immunotherapie bekijken.

Soms wordt een combinatie gegeven van chemotherapie en immunotherapie. Bij sommige kuren krijgt u naast een infuus ook tabletten. Als dat voor u geldt dan bespreekt de arts of verpleegkundig specialist dit met u.

Bekijk hier het filmpje over de combinatie van chemotherapie en immunotherapie :

Indiveo video

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/chemotherapie>

Radiotherapie (bestraling)

Radiotherapie is het behandelen van kanker met bestraling.

Op de website van Instituut Verbeeten vindt u meer informatie over radiotherapie (<https://www.verbeeten.nl/>).

Bekijk ook het filmpje over radiotherapie:

Indiveo video

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/radiotherapie-bestraling>

Anti-hormonale therapie bij mannen met borstkanker

De arts schrijft tamoxifen voor bij mannen en vrouwen met borstkanker.

Uw borstkanker is gevoelig en soms zelfs afhankelijk van oestrogeen. Tamoxifen remt de werking van oestrogeen. Dit betekent dat de groei van de tumor kan stoppen of dat de tumor zelfs kleiner kan worden. Tamoxifen bereikt de kankercellen in uw borst. Maar ook de eventuele kankercellen die in het bloed en/of de lymfebanen terecht zijn gekomen (om zich ergens anders in het lichaam te nestelen).

Uw arts kan tamoxifen voorschrijven als aanvullend medicijn na een operatie van hormoongevoelige borstkanker (adjuvante behandeling). Daarnaast kan Tamoxifen worden voorgeschreven bij mannen met borstkanker die niet meteen te opereren zijn (neoadjuvante behandeling). Dat wil zeggen eerst de behandeling daarna de operatie. De arts kan tamoxifen ook voorschrijven als de borstkanker niet meer te opereren is of wanneer er uitzaaiingen (metastasen) zijn. Dit is een palliatieve behandeling.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/anti-hormonale-therapie-bij-mannen-met-borstkanker>

Poliklinieken en afdelingen

Borstcentrum

Wanneer u een afwijking in uw borst opmerkt, kunt u terecht bij het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>

Chirurgie bij kanker

Chirurgen kunnen door andere specialisten worden ingeschakeld worden om patiënten met kanker te opereren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/chirurgie-bij-kanker>

Oncologisch Centrum

Het Oncologisch Centrum is de centrale plaats in het Jeroen Bosch Ziekenhuis voor patiënten met kanker of bloedziekten.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oncologisch-centrum>

Code CHI-152